

Viatge al final de l'infern

Després de la publicació de '1280 hab.', La Segona Perifèria recupera ara 'La fugida', un relat de realisme crític radical, ple d'escepticisme i sense espai per a la redempció

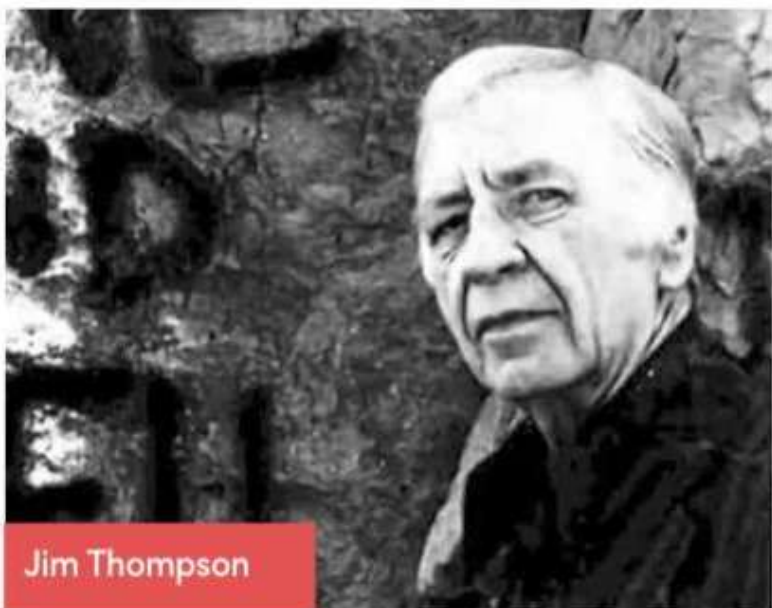
ÀLEX MARTÍN ESCRIBÀ

No és tan fàcil atracar un banc -o potser sí-, però el veritablement difícil és escapar sense deixar cap rastre. Aquest és el punt de partida de *La fugida*, un dels grans clàssics de la novel·la negra nord-americana, escrit pel periodista Jim Thompson (Anadarko, 1906-Huntington Beach, 1977). Nascut en una petita ciutat de l'estat d'Oklahoma vinculada històricament a la reserva kiowa-comanxe, va tenir una vida traumàtica que va donar origen a una visió sempre pessimista i desesperada del món en les seves novel·les. El seu pare va ser un xèrif corrupte que va acabar fugint a Mèxic, i la seva infantesa va transcórrer

entre la pobresa i el desarrelament. Abans de dedicar-se plenament a l'escriptura -sobretot com a autor de *pulps*- va viure gairebé com un rodamon i va treballar en tota mena d'oficis miserables: mosso d'hotel, recollector, peó de fontaneria, conductor de camions, vigilant armat i venedor ambulat. Totes aquestes experiències van impregnar més tard les seves històries d'una autenticitat descarnada. Les seves simpaties marxistes i el clima de persecució ideològica als EUA de la postguerra van fer que el seu nom aparegués en llistes negres de sospitosos comunistes durant els anys del maccarthisme.

Després de la publicació de *1280 hab.* per part de La Segona Perifèria

-sens dubte el millor títol per endinsar-se en el seu univers-, l'editorial presenta ara *La fugida* (1958), novel·la protagonitzada per Doc McCoy, un delinqüent seductor i impertorbable que, juntament amb la seva dona, Carol, decideix atracar un banc per subornar el jutge de la condicional i deixar definitivament enrere els anys de presó amb el propòsit de començar una nova vida. Tot sembla anar bé fins que es creuen en el seu camí obstacles inesperats, personatges pertorbats i fugues constants. És aleshores quan Thompson desplega el seu univers habitual: problemes conjugals, alcoholisme i ambients marginals situats en una Amèrica fosca i decadent, molt allunyada del

Jim Thompson

somni americà. Darrere de tot això hi ha sempre una mirada amarga sobre la violència, la cobdícia i la impossibilitat d'escapar del propi destí, perquè, al cap i a la fi, «una fugida és moltes coses. Una de neta i ràpida, com un ocell que llisca fregant el cel. O bruta i arrossegada, una successió de moviments de cranc en un fangar real i figurat, un procés d'avançar de quatre grapes cap a l'objectiu, de saltar de costat, de córrer cap enrere».

Així mateix, la novel·la continua respirant l'ombra de la Gran Depressió nord-americana i retrata una societat erosionada per la desconfiança i la degradació moral. Thompson, integrat en la tradició dels *tough writers* -escriptors durs

de la novel·la negra-, construeix un relat de realisme crític radical, ple d'escepticisme i desesperança, on no hi ha espai per a la redempció.

Per als més aficionats al cine, cal assenyalar que la novel·la va comptar amb dues adaptacions cinematogràfiques homònimes: la primera -i la més celebrada- es va estrenar el 1972, dirigida per Sam Peckinpah, amb guió de Walter Hill i protagonitzada per Steve McQueen i Ali MacGraw en els papers principals, amb un final ben allunyat del simbolisme de la novel·la. La segona data del 1994 i va ser dirigida per Roger Donaldson, amb Alec Baldwin i Kim Basinger; un *remake* irregular, qualificat per bona part de la crítica d'artificios.

A *La fugida*, la destrucció dels vincles existencials es converteix en un altre dels centres del relat. Els personatges avancen per espais oberts, carreteres i motels de diferents estats que simbolitzen una llibertat aparent, però que acaben transformant-se en una fuga sense sortida. El viatge dels protagonistes és, en el fons, una *road movie* infernal i salvatge des del Midwest fins a Califòrnia i la somiada pau final més enllà de la frontera mexicana. Tot plegat narrat amb una prosa seca, violenta i implacable que confirma Thompson com un dels autors més incòmodes, existencialistes i lúcids de la literatura negra nord-americana.